

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6ica una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidieceri, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 50.

Brasiovu, 6 Iuliu, 24 Iuniu 1864.

Anulu XXVII.

Se deschide prenumeratiune si dela 1 Iuliu cu conditiunile sciute. On. DD. corespondenti sunt rogati a si continua colucrarea in interesulu natiunei. — Speramu, ca nu vomu remané datori unii altora. —

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dela dieta.

Cuventarea Esc. Sale Vasiliu Poppu

la § I. (Curtea suprema). (Capetu.)

Ar' fi fostu bine candu dlu dep. H. Schmidt aru fi adusu exemple inainte, prin cari se fi doveditu Perl6nlichkeit-ulu senatului giudiciale dela guberniu! Dlu dep. Fabini a adusu ce e adevveratu si unu esemplu, prin care a voitu se arate, nu numai ca o parte a poporimei din Transilvani'a nu are incredere in senatulu giudiciale de la guberniu, fora ca senatulu giudiciale neci nu si ar' face detori'a, ar' fi cum se dice in limb'a dlui parteisch, si a adusu inainte caus'a comuneloru din districtulu Bistritiei cu a celoru din districtulu Nasaudului. Trebuie se i spunu dlui dep. Fabini, ca caus'a ac6st'a nu s'a tractatu neci de catu pe calea giudiciale, pana acum nu a ajunsu neci la instanti'a antaia s6u a d6u'a, cu atat'a mai pucinu la a trei'a spre judecare; ci caus'a ac6st'a s'a pertractatu pana acumu numai via politica si asia dar', incus'a dlui deputatu Fabini care o face senatului giudiciale guberniale cade asupr'a inaltei cancelaria aul., care a otaritu mai de curendu causa aceea, despre care inaltu dicasteriu credu ca neci dlu Fabini, ba nime dintre dnii deputati nu va fi de acea parere, ca cancelari'a aulica este nationale, s6u ca ar' face nedreptate seu justitia nationale, precum mi se pare ca a vroitu a se demonstrá despre senatulu giudiciale alu guberniului. Amu disu ca mi ar' fi placutu, d6ca dlu dep. cu avocatulu celu bunu din Sachsenland ar' fi adusu vr'o cateva esemple, prin care se fia documentatu, ca senatulu giudiciale dela guberniu este parteisch, este nationale. Eu credu, ca d6ca ar' sci dlu dep. astufeliu de casuri, dupa iubirea si reverinti'a ce a aretatu catra acelu senatu de a pururea in diurnalulu seu, le ar' fi adusu inainte, de si nu in dieta, dar' de siguru in gazet'a, care se numesce „Herm. Z.“ casatorita s6u unita cu „Siebenb. B.“ (Ilaritate).

Cumca nu este senatulu giudiciale alu guberniului — natiunale — s6u dupa cum a disu „Herm. Z.“ si dupa ea alte sorori ale ei atatu dinc6ce catu si dincolo de Leyta, cumca nu este cu majoritate romana, voiu se ve dovedescu dloru!

Din anulu 1862, candu s'a formatu senatulu giudiciale, s'a luitu principiulu nationale si confesionale de base, s'au pusu magiari, s'au pusu romani, s'au pusu sasi si s'au respectatu si confesiunile, asia in catu din cei 6 judecatori ai senatului giudiciale din 1862 pana astadi unulu a fostu romano-cath., unulu reformatu, unulu luteranu, unulu gr.-cath., unulu gr.-orientale si unulu unitariu. Me provocu la onoratiu dnii, cari au fostu insii membrii senatului giudiciale, la dnii: Vicepresiedintele Herbert, Vicepresiedintele dietale Kirchner si

la dlu — canduva antevorbitoriulu deputatoru sasesci — consiliariulu Schreiber, cari voru poté marturisi, ca senatulu giudiciale la guberniu totu deun'a s'a compusu in ac6sta forma.

Me rogu, inalt'a casa se judece acumu, de amu avutu s6u avemu unu senatu giudiciale natiunale. Cum p6te se se num6sca unu senatu in care siedu 3 unguri, 2 romani si 1 sasu, senatu romanu, s6u magiaru, s6u sasescu? Eu credu ca ac6st'a nu o va dice nimene, si credu, ca acestu senatu, e unu tribunalu compusu dupa cerinti'a constitutiunei si legiloru transilvane care astadi inca stau in vig6re! D6ca, despre unu astufeliu de tribunalu scriu gazetele nemtiesci, ca este cu majoritate romana, apoi cu nu sci, ca cum s'aru poté compune unu astufeliu de senatu cá se fia inca si mai pucinu romanu si totusi se se paz6sca legile patriei intru compunerea lui. Asiu tacé, d6ca nu asiu mai avé vr'o catev'a cuvente catra onoratu dn. dep. Herbert; si ac6st'a daca nu pentru alta, barem pentru aceea, cá se afle acei'a, cari nu au fostu a-ci de facia candu a vorbitu dlui, ca pre cine s'a provocatu dlui, candu a disu „Seine Excellenz“ si a aretatu cu man'a la mine, ca-ci eu in „Herm. Z.“ care aduce vorbirea dlui Herbert nu amu aflatu ca catra cine s'a adresatu dlui, bagu s6ma lui „Herm. Z.“ i a caditu greu, ca n'a disu si deputatulu Herbert, nu a disu ceva reu despre obieptulu iubirei lui „Herm. Z.“. E adevveratu, ce dice dlu vicepresiedinte Herbert, ca amu primitu restantie multe odata dela oberstes Urbarialgericht catu si dela celalaltu oberstes Gericht. Din ac6ste restantie a capetatu si dlu Herbert si trebuie se marturisescu, ca din aceste restantie si astadi mai jacu inca pe m6sa in buroulu meu. Caus'a inse nu este, dlu Herbert, ca-ci dupa cum a marturisu dlui despre mine, asia si eu trebuie se marturisescu, ca domnias'a, si a facutu treb'a si datoriea cum se cade. Caus'a e ca procesele despre „siculica haereditas“ si astadi dupa 6 ani dela organisarea judecatoriilor urbariali, inca totu stau nehotarite la a trei'a instantia, pentru ca inca nu s'a putututu midiuloci o interpretare valida a § 28 din pat. urb. Ac6st'a e caus'a restantieloru. Este si aceea dreptu, ce dice dlu Herbert, ca presiedintele senatului giudiciale, este de multeori silitu a lua votanti si din acei'a, cari nu au manipulat legile austriace dupa cari decide supremulu tribunalu; inse d6ca s'a facutu ac6st'a vr'o data, numai din lips'a consiliariloru deprinsi deplinu in legile austriace s6u numai pentru de a observa ecilibriulu intre confesiuni s'a facutu, adeca cá se nu fia senatulu neci prea romanescu, neci prea ungurescu, dara neci pré sasescu! nu pentru-ca d6ra careva dintre consiliarii gubern. ar' fi de acei'a de ai lui gr. Bánffy, ci pentru-cá neci suspicie de Parteilichkeit se nu p6ta cadé pe suprem'a curte jud. Trebuie inse se observ6diu a-ci, ca eu, carele prin increderea si grati'a Maiestatei Sale am fostu chiamatu a conduce senatulu giudiciale, totudeun'a m'am silitu, cá judecati se nu se faca neciodata, candu nu voru fi judecatori practici in legile austriace; pentru aceea, potu marturisi cu totu dreptulu, ca din partea senatului giudiciale alu guberniului, nedreptate, calcare de lege s6u

periculu personale, séu periculu de avere nu s'a facutu ni-meni. (Bravo! e dreptu!)

In urma dloru, se me iertati, déca voiu indreptá cate-va cuvente catra intrég'a inalt'a casa. Lupt'a a fosta forte ferbente; s'au luptatu dloru, din amendoue partile cu argumente, dar' nu cu vorbe desierte. Déca nu voru fi totusi toti membrii acestei diete de o parere, rogu pre inalt'a casa, cá acest'a se nu o atribue altoru impregiurari secundarie, foia numai convingerei fiesicarui'a. (Bravo!!!).

Ve spunu dreptu, ca fórte mi aru placé, candu inalt'a casa aru fi intr'o parere; dar' precum neci intr'unu lucru, asia neci in obiectulu acest'a o unanimitate nu se va póte pretinde.

Ori unde inse va esi, ori in care parte va fi triumfulu, fiasicare parte va poté se dica: lupta buna amu luptatu, credinti'a am pazitu, ear' cursulu inca nu l'am sfiřitu.

Eu din partemi, recomendu inaltei case §-lu 1 alu propusetiunei regimului. asia dupa cumu sta acolo. (Bravo!!! din centru).—

Mal nou dela dieta.

In siedinti'a din 30 Iuniu, in care se cetira in dieta proiectele cele trei publicate 'n nr. tr. Ecs. S'a metropolitulu a primitu concessiune pe 8 septemani si d. canonicu Cipariu pe 14 dile, ér' la ordinea dilei a fosta drumulu de feru, la care vorbira 5 oratori pro si 2 contr'a proiectului representatiunei. Dintre romani vorbi Dr. Ratiu pentru, Hanea in contr'a punctului de incopciare lenga Brasiovu. In representatiunea comisiunei se róga diet'a, cá maiestatea S'a se benevoiesca a ordoná, 1. cá inca inainte de ce s'ar' incepe drumulu de feru concesionatu in Principate se se meduiloccsca — una invoire cu regimulu Principatelor unite asupr'a incopciarei drumului de feru austriaco transilvanu. 2. Cá din privinti'a economiei poporale si comerului se se fipsese Brasiovulu cá celu mai de capetenia punctu de incopciare si 3. cá dupa invoirea mediulocita cu regimulu Principatelor unite sese faca senatului imperialu la inceputulu sesiunei celei mai de aprópe una noua propusetiune in privinti'a cladirei drumului de feru ardeleanu cá se faca conclusu constitutionalu.

In 1 Iuliu se continuá desbaterea cu mare focu, si dupa desbatere de 5 óre se primi proiectulu representatiunei propusu de catra comisiunea dietala, en bloc, fara neci una desbatere speciala. Desbaterile acestea au aretatu caracteru de patimi fórte nedumerite intre deputatii sasi, pecandu romanii luara o positiune mai multu pasiva, multuminduse cu acea, ca 'si dederá deplin'a invoire pentru representatiunea comisiunei. Br. Briedenfels si Rannicher contribuira multu la primirea representatiunei, ér' Herberth si Binder precumu si Dr. Teutsch respingu imputatiunile lui Maager aperandu regimulu si ministeriulu din punctulu, ca lucrédia constitutionaluminte. „C. Maager dechiará ad. de pe tribuna, cumca elu a pipaitu, ca regimulu de singuru 'si va cladi linea s'a Aradu-Sibiú, Turnu rosíu, ori si ce ar' mai decide diet'a; si acest'a ar' vré elu a impedeá, cerendu a desluci intrebatiunea din punctulu constitutionalu; C. Maager dechiará, ca deca sen. imp. ar' poté votá numai garanti'a pentru interese si nu a alege si linea, atunci sub forme constitutionale s'aru practisá totu numai absolutismulu; ca regimulu a fosta partisanu in cestiunea drumului de feru, ca regimulu vrea a face din acésta cestiune capitalu politicu, ca cu calea de feru vré regimulu a premiá simtiurile cele leale ale Sibiieniloru, si in urma, apelésa la sen. imp. dechiarandusi speranti'a ca, representatiunea imperiului va aperá tier'a in contr'a tienerei de parte a regimului „H. Z.“ dice debue se constatamu, ca scandalulu a fosta destulu de mare, si apoi adauge: Acést'a cuventare alui Maager cata se fia unu ce tocmitu pe poruncial'a din Pest'a. — In urma dupa-ce Sibiienii cu Brasiovenii 'si aratara arama si in dieta cu tractari neorutiátorie cá neci unadata pana acumu in dieta, se primi representatiunea comisiunei en bloc.

In siedinti'a din 2 Iuliu, recitanduse protocolulu s'au alesu comitetulu carui se se incredintiesá propusetiunile cele mai próspete despre impartirea tieriei, instantiele judecátoresei si organisarea administratiunei politice, si fusionanduse propunerea lui Dr. Teusch cu a Puscariului se decise, cá la comisiunea respectiva se se aléga cate 3 membrii din fiacare despartimentu dietale, ér' pentru alu 3-lea si 6 cate 3 din plenu dietei.

La ordinea dilei fú reportulu comisiunei pentru modificarea § lui 75 din ordinea dietala:

despre diurnele deputatiloru si regalistiloru precumu si despre spesele calatoriiloru, (dupa amandementulu Dr. lui

Ratiu, la loculu, unde se va tiené dieta; ér' nu dupa cum erá in proiectu: „pana la Sibiú“) si se primi' la proponerea lui Rannicheru in bloc.

In fine dep. Klein si consocii interpelésa pe presidiulu guvernialu pentru **certele de mediuina** intre comunele districtului Bistritia si Naseudu si presiedintele dietei a-promite, ca va impartasi dietei respunsulu ce'lu va capeté.

Brasiovu 5 Iulie. Ploile nu mai voiescu a inceta, de catu pre cate o di doua, pentru-cá se rencépa din nou pe cate dóua trei. O parte din economi nu apucá neci macaru a 'si sapa papusioiulu a dou'a óra, eara de cósa inca nu se apucá nimeni.

Comunicatiunea comerciale cu Principatele romanesci inca nu s'a deschisu; eara cei carii strabatu calare séu pedestrii printre munti anume prin pasulu Buseului si alu Temisiului ne asigura, cumca mai avemu se asteptamu pana la restaurarea, fia si numai provisoria a comunicatiunii.

Din laintrulu tierii totu ce insemnaseramu in Nrii 47 si 48 despre stricatiunile facute prin grandina, ploi versátore si inundari, din nefericire se adeverése cu presusintia. Din númerocele descrieri cate citramu in acésta privintia cá de 10 dile incóce, mai nu scimu se alegemu bine, care si cate din númerocele riuri si riuletie transilvane au causatu stricatiune si saracia mai infricosiata; sémana totusi, ca Murasiulu, Tarnavele amendoua, Ampoiulu si Ariesiulu au lasatu cele mai triste urme de saracia si calamitate. Afara de intemplat'a inecare a hotaraloru Murasiulu a curatitu si plutele cu lemne in numeru de mai multe sute, cum si cereale si sarea ce se incarcase pentru Ungari'a, rupt'a si intaritur'a din vecinatatea salineloru dela Uióra, ce costase pe erariu aprópe 1/2 milionu fl., inecatu s'au in elu si ómeni si vite.

In catu pentru grandina, apoi seména ca aceeași pe o distantia, ca de 10 mil. patrata a sfarmatu tóta recolt'a, eara pe alta atata distantia o a indiumatatitu; nicairi inse n'a stricatu asia reu ca la Bogat'a, la Ludosiu, Cuciu, Gég'a, Cechelae'a, Sangeru, Datesiu, Lechinti'a, Ielandulu mare, Tenitelnicu, Bodonu, Capusiu, Bandu, Riciu, Grebenisiu, Samsonu, Culpiiu, Madarasiu, Sabedu, Ménes, M. St. Martinu, Craifalau, Bazéd, Felea, Ciavasiu, Galambudu, St. Ioana, pana catra Téó'a in susu, eara incóce spre comitatulu Cetatii de balta incependu dela Atientisiu in josu, nu se scia pana unde. Besericile romanesci din Bogata si Ludosiu stau in ruinele lor culcate de furi'a orcanelor. In Bogat'a morira patru ómeni de loviturele grandinei, eara vreo 36 au remasu in viétia cu capete sparte si cu trupulu batecitu, in catu diacu in asternutu. La Ludosiu grandiu'a inca omori pe o ticalósa de tiegana; totu acolo ucise si 6 vite cornute si 5 cai; eara numerulu viteloru merunte si alu galitieloru (paseriloru de casa) nu 'lu mai poté afla nimeni.

Ci se lasamu descrierea mai de parte a calamitatiloru, pentru-ca credemu cumca dintru atata inca 'si póte face oricine óresicare idea despre marimea nevoiloru si a ticalosiei la care ajunsera locitorii tieneturiloru inundate séu batute de grandina, — se ne punemu astadata alte intrebatiuni si anume: Este cu putintia, cá acelor locitori se li se intinda vreunu ajutoriu de undeva pentru infricosiatele loru perderi?

Acésta intrebare lasamu cá deocamdata se binevoiesca a o deslega in interesulu publicu organele administrative ale tierii. Amu dori inse totuodata, cá in diet'a tierii inca se se ia la o mai deaprópe consideratiune acea stare de plansu, la care ajunse o parte destulu de insemnatóre a locitoriloru.

Alte trei intrebari ne luamu voia a le arunca de adreptulu compatriotiloru nostrii de tóte natiunalitatile si clasele si adica:

Este óre cu putintia, cá noi ardelenii se mai remanemu surdi la nenumeratele provocari de a ne asigura in contra focului si a grandinei, pentru-cá la neci unu casu se nu pagubimu, precum o facu acésta locitorii altoru tieri luminate?

Si este óre cu putintia, ca noi neci atatu se nu facemu spre infrenarea furiei toturoru apelor si potópeloru, catu au facutu salbaticii Americiei, adica se lasamu déca sunt, se sadimu déca lipsescu, alee, bereuri, paduri chiaru, de-alungulu toturoru riuriloru si riuletieloru in tóta tier'a, déca nu din alti arbori, incai din rechiti, salcii, arini si mai in scurtu din acelea soiuri de arbori care prosperése pe langa ape?

Pana candu Dómne locitorii acestei tieri voru mai fi sacrificati fatalismulu celui mai periculosu si omoritoru?

Brasiovu 6 Iuliu. Generaladiutantulu Mai. Salá conte Coudenhoven a sosositu eri aci cu misiunea in-

credințata de Maiestatea sa, că se întinde ajutoria celor, ce prin esundarea apelor au devenit despoiați de averi, și astăzi calatori către Sigisórá. Daunele se voru pretui prin barbati de credință și apoi se voru întinde și ajutoria. Pe aici la noi au suferit mai multu Vulcanenii dauna că la 30 mii și locurile aproape de ape, înse pe catu țiene Muresiulu și Tarnavile, precum și Oltulu în ținutul Fogarasiului și Somesiele daunele sunt înfricosiate de mari alocurea. Deci cei lipsiti de averi prin esundari se concure pentru ajutoriu, pretuindusi daun'a că se nu remana cei mai daunati și mai saraciti neajutati, și ajutoriale se se dă celor ce ținú: „ca cine cere nu pere, tocma de si nu su asia tare daunati, că cei, caroru li se vede perulu prin paleria. — Intieleginti'a se îngrijesca și aici a informa și a castiga ajutoria pentru nepotintiosi! —

GALITIA. L e m b e r g 28 Iunie. Cititorii nostrii cunoscu de si mai prescurtu, istori'a escesului intemplantu mai deunadi la universitatea de aici prin clericii ruteni greco-un., cum si prin alti tineri, escatu mai antaiu in contr'a unui preotu si profesoru anume Czerlunczakiewicz, carele in ochii tinerimii trecea de resturnatorulu ritulu resaritenu si de unu mare aparatoru alu absolutismului ultramuntenu. In 12 ale c. esi sentinti'a senatului academicu in acésta cauza. 37 teologi din seminariulu rutenu fusera dati afara (relegati) din scóle, scapandu de acésta pedépsa numai aceia, carii in timpul acelu escesu fususera bolnavi, séu ca lipsisera din alte cause dela prelegeri. Toti acei 37 clerici au marturisitu, ca la demonstratiunea ridicata in contra lui Cz in sala au luat cu totii parte, au negatu in se ori-ce impartasire la scandalulu intemplantu in coridoru. Mai incolo neci alti barbati si neci insusi mitropolitulu Lytwinowicz nu a fostu in stare de a indupleca pe clerici, ca se descopere pe urditori (incepetorii) acelu escesu, ci au declarat in unanimitate, ca ei toti sunt urditori. Asia acei tineri au luat lumea in capu apucandu care in catrau va fi sciutu; este in se cu nepotintia, că ultramuntanii si toti facatorii de proseliti se nu traga neci acum o invatiatura mai sanatósa din ceea ce s'a intemplantu in Leopole si se nu védia, ca ei voindu anume a delatura dela ruteni ritulu resaritenu, lucra barbatesce pe man'a Rasiei, carea — si acésta ar' trebui se o scia Czerlunczakiewicz — anca'si are ai sei iesiuti, adesea multu mai isteti, mai ageri si mai vicleni, de catu toti iesuti spanioli si italieni si de catu toti calugarii din fanaru.

— Dn. Rogawsky deputatu la senatulu imperialu. carele inca din anulu trecut fusese arestatu de politia pentru prepusu de complotu, in se la intrevinerea casei deputatiloru eara fú eliberatu, eara in Febr. indata dupa inchiderea parlamentulu din nou arestatu acolo in Vien'a, in urmarea unei cercetari indelungi fú pusu in libertate, pentru-ca tribunalele ilu absolvira ab instantia. (?)

Legea martiala inca totu mai domnesce, pentru-ca judecandu dupa mai multe coréspondintie care se citescu in diurnalele Vienei, apoi partit'a numita nationala inca nu voiesce a sci de pace, ci ea cautu tóte calile si mediulócele spre a se capui de arme, spre care scopu se si scotu contributiuni secrete cá si mai nainte. Acea in se ce spune „Botschafter,“ cumca insurgentii poloni siaru avé statiunea loru principala in Moldova sub protectiunea regimului romanescu, este totu mintiun'a vechia reimprospetata din nou spre a compromite anume pe Domnulu in ochii monarchiloru Europei. Este a-deveratu ca regimulu moldavo-romanescu nu a subtrasu refugitiloru politici de ori-ce natiune ospitalitatea sa, ci in acésta privintia s'a portatu si se mai pórtu inca in tooma dupa cum vede ca se pórtu alte staturi, eara anume Angli'a, Belgiulu, Elveti'a, Sacsoni'a, inca si Turci'a, in care tieri este plinu de refugiti politici poloni, magiari, rusi; eara cá se fia suferiti a manui arme si a pregati de acolo vreo incursiune, neci vorba. Aduca 'si aminte ori-cine de ceea ce s'a intemplantu tocma acum anulu cu polonii armati, carii au trecut din Turci'a in Besarabi'a spre a strabate in Rusi'a; in se drepurile simplei ospitalitati nu se potu plesni in facia.

Cronica esterna.

Din campulu resbelului impartasimu, ca pruso-austriicii trecundu in insul'a Alsen au prinsu 2400 soldati danesi si intre ei 100 oficiri, si germani cadiura multi. In capulu comandai la trecere fú nepotulu regelui princ. Friedericu Carl.

Acumu prusienii ocupara si Sonderburg, ér' danesii s'au retrasu din insul'a Alsen. Representantele Daniei din Parisu primi ordine se mediulócésca la Napoleonu una intrevinere paciutóre, fienduca nu capeta ajutorie din afara.

Ministeriulu de resbelu alu Daniei inca anuncia, ca trupele dane au parasitu in 1 Iuliu tóta insula Alsen. Acum germanii se facu unu pasu mai incolo si Europ'a se afla in resbelu. —

Italia sta armata gata spre a se folosi de ocaziunea impregiarilor eventuale pentru solidarea patriei, ér' societatea internationala neo latina lucra mereu; ea tramise si principelui Cuza una adresa de gratulare pentru actele din 2 Maiu. O tacere, ca cea dinaintea viforeloru, a intratu in politica peste totu. —

Universitatea din Iassi.

† Dr. **Sim. Barnutiú.** Jassi 14/26 Iunie. Domnule Redactoru! Binevoiti a publica in „Gazetta Transilvaniei“ allaturatul Programu *) pentru solemnitatea funebra serbata eri in memori'a unui barbatu care nu ilustru numai Universitatea de Jassi, ci era cunoscutu si stimatu pretutindinea unde se intinde numele poporului Rom'anu. O proba mai mult pentru acésta a fostu assistentia la serbare a celui mai numerosu publicu, intre care se observa mai alesu inalt prea sfintitul locotenentu de metropolitu alu moldovei si Sucevei, generalulu commandantu Jăcovachiú, Prefectulu districtulu, commandantulu orasiului, consululu astriacu. etc. etc.

Primiti, domnule Redactoru, incredintiarea distinsei mele consideratiuni. Rectorulu Titu Livie Maiorescu.

ROMANIA. In Bucuresci s'a infintiatu indata cu ocaziunea esundarei comitete pentru adunarea de ajutore si mediulóce in favórea nenorocitoru. Intre aceste comitete erá alu germaniloru, alu reuniunei de cantari, si altele de capulu seu; in se ele se contopira tóte intr'unu comitetu centralu — contribuindu la numitulu ajutoriu cu poteri unite, ér' nu desmatiate, dupa cum se intemplase pana acumu. —

E de insemnatu, ca „Monitoriulu“ provóca in tóta tier'a cele mai intetite ajutore prin prefecti pentru nenorociti; medicii si apotecarii toti se oferésa pe 2, 3 luni a servi gratis cu visita si medicamente si privatii cu cortele si ajutorie si pe lenga tóte acestea se mai adausera si provocari la mila fórte calduróse si intetitóre si din partea clerului, ceea ce presupune, ca una iubire mare catre deaprópele si una indurare, care póte servi de esemplu in Europa, domina in sinulu Romaniloru. —

Mai cetimu in „Monitoriu“ ca administratorulu colonieru domeniiloru statului din Basarabia a oferit guvernului 700 galbeni pentru cumpararea unui tunu, pe candu coloniile bulgare dela Belgradu au daruitu 2000 galbeni pentru 2 tunuri cu totul ecuipeate, er' districtulu Tecuciu in semnu de omagiu a tramisu principelui unu medalioru de aur cu marc'a districtulu si cu una inscriptia privitóre la uniune si secularisarea monastiriloru.

Tóta atentiunea se asórba acumu de nenorocirile esundarei, pe care „Bucinulu“ le descrie asia:

Neci cei mai betrani locuitori ai Bucuresciloru nu ținú minte o calamitate atatu de mare cadiuta asupra acestui orasiu, cá acea ce cadiú in aceste dile din urma.

Si, déca acésta calamitate nu ar' fi de catu numai pe capitalea Romaniei! Déra ea se intinde peste tóta tier'a si este intinsa mai peste tóta Europ'a. Tóte gurlietile nóstre au devenitu dilele acestea fluviuri, si tóte riurile au inundatu cá mari. Oltulu, Jiulu, Argesiulu, Ialomiti'a, Buzeu, Siretu, Prutu etc. si-au esitu din macele loru, au ruptu tóte podurile de pe densele si au luat cu ele ómeni, turme, holde, sate intregu. Teléjenulu a facutu ravagie fórte mari. Prahov'a, dupe ce si-a sfaramatu tóte podurile de pétra, a stricatu in mai multe puncte chiar' uniculu drumu ce avemu in tier'a nóstra, drumulu Brasiovului peste Oratii, o lucrare de 20 de ani si singura lucrare cu care ne putemu fali. Dambovit'a, trecundu peste stavilele ei dela siantiuri, s'a unitu cu tóte peraele devenite torrente in drumulu ei si a innecatu capitalea cá neciodata. Din pólele Cotroceniloru, totu Podulu de Pamentu, toti Gorganii, totu Isvorulu, tóte mahalalele cari se urmésa pana la viele dela Filaretu, totu Campulu Filaretulu si tóte mahalalele despre resaritu cu toti Vitanii nu sunt altu ceva, de catu o balta intinsa semenata cu case si plantatiuni; tóte ulitiele acestoru suburbie nu formésa altu ceva de catu gurle strinse in cheuri curgendu in diferite parti si pe cari alérge poduri improvizate si luntre cá pe ulitiele de apa ale Venetiei.

Pagubele de tóta natur'a sunt necalculabili peste tóta tier'a, si diumetate capitalea Romaniei innóta intr'unu pelagu. Putemu dice in se, ca pagubele din tíera sunt facute mai multu celui avutu si pagubele din capitale a isbitu mai multu pe celu saracu scl.

*) In fo'ia viitoria de Mercuri. R.

In aceste nenorocite dile, guvernulu a pus o activitate si o filantropia neusitata la noi, spre a combate reulu invincibile. Indata ce s'a ivitu oresoarea apelor si, dupa scirile din distriete, s'a pututu prevedé o crescere si mai mare, s'au adunatu cu mare graba tóte luntrile ce s'au pututu gasi pe la lacurile si elestaiete din giurulu Bucuresciloru si s'au improvisatu mai multe sute de poduri miece de lemnu plutitorie, manate de gondolieri voluntari; s'au opritu sute de birje, carutie si drosce pe sém'a guvernului, si aceste trei feluri de echipajuri functionésa de trei dile di si nópte cu cea mai mare activitate, spre a duce hrana prin infundature celoru incungiurati in casele lor, spre a scapa cati mai multi nenorociti se va puté, séu spre a trage din ap'a turbure cea ce s'ar' mai puté din averea nenorocitoru. Iunimea Bucuresciloru a desfasuratu in aceste dile o mare nobletie de anima si s'au vediatu juni, ale caroru pitióre au fostu deprinse se se afunde totud'auna in tapeti elastici; s'au vediatu juni, lionii ai Bucuresciloru, ale caroru pitióre nu s'au intinatu neciodata pe umediéla ulitiloru, cari au avutu la vederea noróieloru idrofobi'a pura, asverlindu-se in notu ca se dè ajutoriu unui be-tranu, ca se adjute unei femee, cá se scape unu copilu. Guvernulu si particulari au fostu ireprosiabili in aceste nenorocite dile ale capitalei Romaniei.

Domnitoriulu, calare cu statu majorulu seu, este totu d'aun'a, cá provedinti'a, acolo unde durerea impunge mai tare, unde nenorocirea este mai mare.

Intre cei ce s'au distinsu mai multu prin curagiulu lor personale in acésta calamitate publica, trebue se numeramu pe dn. ag'a Marhilomanu, pe oficiari Candiano si Falcoianu si pe oficerulu de politie Polescu. scl. „Bucinulu“.

— Din foile straine reproduce „Romanulu“ urmatóri'a depesia :

„Constantinopole 18 Iuniu. Diurnalu „Levant Herald“ dice, ca intre In. Pórta si Principele Cusa s'a incheiatu o in-voiala, in puterea careia se va modificá esentiale constitu-tiunea de una-di octroiata. Se va intocmi unu senatu, ai ca-rui membri se voru numi parte de catre principe si parte se voru alege de poporu, éra parte voru fi de sene calificati prin rangu si posesiune (voru fi membri de dreptu?)

Legea electorala si legea rurala voru fi fórte multu modificate (!!!). Drepturile puterii e-secutive, a le boiariloru (!!!) si a le tieraniloru voru fi din nou stipulate si garantate.“ Apoi reflecta :

Ce o mai fi acum si aceste drepturi ale boiariloru séu a le grifoniloru, cum dice „Dimboviti'a? De unde au mai esitu si acesti boiari noi, cu drepturi noi? séu voiesce „He-rald“ se ne duca la Mavrocordatu Voda si la Michnea tur-citulu! Nu! Acésta noi staruimu a dice ca este peste putin-ti'a, si conjuramu din nou pe „Monitoriu“ se radice d'asu-pr'a tieriei acesti nori, se vorbésca, se spue ce este si ce nu este, ca-ci nimicu nu póte fi mai reu de catu a se lasa o natiune in oernerea incertudinei.“ Noi credemu, ca de aici incolo „Monitorulu“ va sci preveni si anula tóte scorniturile, care planuescu a sterna necredere. (S'a si facutu.)

TURCIA. Constantinopole 23 Iun. n. (Reflecsi-uni dupa departarea Domnului Principatelor-Unité). Venirea si priimirea lui Alexandru Ioanu I. in acésta capi-tala si anume la sultanulu Abd-ul Azis este si remane pentru dilele nóstre unulu din acelea eveniminte neasteptate, surprindietóre, care aduse in confusiune pe amicii si pe in-emicii atatu ai Principatelor romanesci, catu si specialminte pe ai Domnului moldavo-romanescu. DV. ve aduceti bine a-minte, ca pre candu se látí scirea despre purcederea lui A-lecsandru Ioanu incóce, voitorii lui de bine se temea, cá nu cumva acesta se patia ceva reu in Constantinopole, in catu neci se se mai re'ntórca in patri'a s'a. Totuodata ati vediatu, cum diurn. dusmane batea in palmi, predicea si amerintiá, ca acum atata e de Domnu, de uniune, de Principate, ca Cusa e trasu la dare de sama, ca cu elu va cadea totu ce s'a facutu de cinci ani multu pucinu in patri'a lui, ca insasi legea decretata prin camera si sanctionata de Domnu in pri-iviati'a monastiriloru se va anula, si altele mai multe de a-cestea insocite de nenumerate mintiuni, calumnii, faime luate din aeru. Tóte s'au intemplatu tocma din contra. Alecsan-dru Ioanu fù priimitu nu numai de sultanulu fórte bine, ci si ambasadorii poteriloru mari se aratara catra densulu cu o benevointia, anume dela unii neasteptata.

Ore inse cum se se póta intielege si esplica secretulu a-cesta? Eata cum.

Atatu regimulu turcescu, catu si reprezentantii poter-iloru garante s'au convinsu in cursu de cinci ani, cumca mai multe stipulatiuni ale conventiunii parisiane din 1858, prin care se regulase starea Principatelor romanesci, au fostu cu totul gresite si chiar periculóse, prin urmare ca ele nu avea viétia in sene. Deci ce era de facutu? Éra se se mai adune o alta conferintia, in care diplomati'a se 'si dè ei insasi preste degete pentru nefericitulu experimentu din 1858? Se recunósca óre aceea si diplomati'a, ca ea in locu se asigure autonomi'a dreptu intielésa a Principatelor, mai multu o a slabitu si compromis, mai vertosu prin aceea, ca 'ia octro-atu pana si o lege electorala facuta cá in bataia de jocu a-sia, in catu, de n'ar' fi mai fostu si alte scaderi esentiale, si numai prin aceea inca era pe a-ci se aduca Principatele la sapa de lemn. O diplomati'a trufasia si inamorata de fap-t'a maniloru sale nu va face neci odata un'a cá acésta. Asia diplomati'a lasà, cá moldavo romanii se 'si ajute ei insii in pusetiunea, in carea era aruncati, eara apoi ea se dica mai tardiu, ca n'avea ce face, ca Franci'a s'a pusu la mediulocu in favórea Principatelor, ca de catu se faca pe voi'a lui Na-poleon III care cere, precum se scia, unu mare congressu eu-ropeúu, spre a incurca si mai multu alte si alte cestiuni eu-ropeúe, aflara cu cale cá mai bine se recunósca tóte cele in-template in Moldavo-Romani'a de fapte complinite; cu alte cuvinte, cá se lasa pe regimulu acesteia si pe poporulu ei, cá se 'si faca de capu si se taca pana la vreo alta oca siune mai buna, mai pucinu periculósa. De alta parte sémana fór-te, cumca regimulu sultanulu cu tóta indolenti'a s'a totu a priceputu atata, cumca pentru Turci'a este fara neci o ase-menare mai folositoru a avé pe moldavo-romani de prietini buni, ale recunósce prin urmare mai bine tóte acelea drepturi, fara care o autonomia n'are neci unu intielesu, de catu a'i aduce la desperatiune si a'i vedé earasi aruncati de es. in bratiile Rusiei, cá in dilele lui Petru I., ale Catarinei II si ale lui Nicolae, séu cea ce ar' fi si mai periculosu, a fi silitu se védia Principatele cadiute sub suveranitatea altei puteri pentru totudeauna. —

429—1864.

CONCURSU.

Infintiandu-se prin incuviintiare mai inalta in comun'a opidului Re-sinari statiunea de medicu comunalu. se deschide prin acést'a concursu spre ocuparea ei.

Cu acestu postu e impreunatu, afara de accidentiile de pe la pa-cienti (cate 10 cruceri dupa visita), unu salariu anualu de 900 fl. adica Nóue sute fiorini v. a, ce se va ridica din cas'a alodiala a opidului in rate trimestrale decursive.

Competitorii la acésta statiune voru avé a-si tramite franco harfiel-loru in asta privire la oficiulu subsemnatu (post'a Sibiiu) celu multu pana in 15 Augustu 1846 c. n., dovedindu fiacarele prin diplomele recerute

a) ca au absolvitu cursulu medicinei la o universitate, avendu de-pusu doctoratul dupa tóte cerintiele statului nostru, si mai de aprópe b) ca este doctoru de medicina, doctoru de chirurgia si magistru de obstetricia.

Alegerea se va face in sensulu statutelor statorite in asta privire si aprobate dela locurile mai inalte.

Resinari 25 Iuniu 1864.

2—3

Oficiulu opidanu.

La 28 Iuniu st. v. se voru esarenda pe 9 ani curgetori prin licitatiune cele 54 de holde ale besericii San-tului Nicolau de prin tóte campurile la 10¹/₂ óre in sal'a re-presentatiunei, in curtea besericii. 3—3

Cursurile la bursa in 5. Iuliu 1864 sta asia :

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 52 cr. v.
Augsburg	—	—	113 „ — „
London	—	—	115 „ — „
Imprumutulu nationalu	—	—	79 „ 70 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	72 „ 10 „
Actiile bancului	—	—	782 „ — „
„ creditului	—	—	191 „ 80 „

Obligatii desarcinarii pamentului in 2. Iuliu 1864 :

Bani 72— — Marfa 72:50